

Vlaamse Regering

Hilde Crevits

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

T 02 552 68 00

F 02 552 68 01

kabinet.crevits@vlaanderen.be

www.vlaanderen.be

Aan Mevrouw Mia Douterlungne
administrateur-generaal
Vlaamse Onderwijsraad
Zenithgebouw (niv.19)
Koning Albert II-laan 37
1030 Brussel

VLOR	
IN:	09 FEB. 2018
UIT:	337

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk

bijlagen

vragen naar /e-mail

Ond/2018

telefoonnummer

datum

Marion Vrijens
marion.vrijens@vlaanderen.be

02 5526894

09 FEB. 2018

Betreft: Advies VLOR op het besluit van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende het stelsel van leren en werken en het buitengewoon secundair onderwijs

Geachte Mevrouw,

Het besluit van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende het stelsel van leren en werken en het buitengewoon secundair onderwijs werd op 9 februari 2018 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Het document wordt u hierbij, samen met de nota aan de Vlaamse regering overgemaakt.

De documenten zullen u ook digitaal worden bezorgd.

Conform artikel 70 van het participatiedecreet vernam ik graag binnen een termijn van 30 dagen het advies van de VLOR in verband met dit besluit.

Met vriendelijke groeten,

Hilde Crevits
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Onderwijs

*Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport*

Nota aan de leden van de Vlaamse Regering

Betreft: ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende het stelsel van leren en werken en het buitengewoon secundair onderwijs

1. Toelichting

Het voorliggende ontwerpbesluit bestaat uit een aantal hoofdstukken, waarvan het eerste handelt over duaal leren. Op vrijdag 1 december 2017 werd het decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase voor de tweede keer principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De datum van inwerkingtreding werd vastgelegd op 1 september 2019. In het schooljaar 2018-2019 zal het proefproject rond duaal leren schoolbank op de werkplek, dat in schooljaar 2016-2017 startte, nog verder uitgebreid worden, zowel naar scholen als naar opleidingen. Nu er zowel in het onderwijsveld als binnen de sectoren meer belangstelling groeit om duaal leren vrijwillig uit te testen, is het opportuun hiervoor de noodzakelijke reglementaire grondslag te creëren. Projectverruiming kan ertoe leiden dat én in de onderwijs- én in de bedrijfs wereld het duale concept steeds meer aan draagvlak wint en dat de evaluatieconclusies van het tijdelijke project meer gefundeerd en representatief zijn. Ook bij deze uitbreiding zal het inhoudelijk kader behouden blijven zoals dit werd vastgelegd in het besluit van 22 april 2016, bekrachtigd bij decreet (voor het secundair onderwijs) en het besluit van 28 oktober 2016, bekrachtigd bij decreet (voor de leertijd).

Artikel 70 van de Codex Secundair Onderwijs bepaalt dat bij een ingrijpende onderwijs-hervorming de onderwijsnetten en vakorganisaties, afzonderlijk, worden uitgenodigd tot een overleg dat moet voorafgaan aan de principiële beslissing over de regelgeving in kwestie. Deze overlegmomenten hebben effectief plaats gevonden en de verslaggeving maakt deel uit van dit dossier. Ook werd een uitvoerbaarheidstoets verkregen van de diverse diensten binnen het ministerie van onderwijs. Na principiële goedkeuring dient in eerste instantie over de projectuitbreiding het advies van VLOR, SERV en Raad van Bestuur Syntra Vlaanderen te worden ingewonnen, naar analogie met de werkwijze bij de projectlancering. Over het ontwerp in globo wordt vervolgens met de sociale partners in onderwijs onderhandeld.

Het ontwerp van besluit moet geplaatst worden tegen de achtergrond van het voor-ontwerp van onderwijsdecreet XXVIII waarvan de goedkeuringsprocedure momenteel loopt en waarin een belangrijke wijziging is opgenomen met betrekking tot de regelgeving van het tijdelijke project Schoolbank op de werkplek. Concreet gaat het over artikel 5 uit het besluit van 22 april 2016 en artikel 5 uit het besluit van 28 oktober 2016. In dit artikel wordt in beide besluiten gesteld dat een opleiding op 1 september 2018 niet meer met leerlingen mag opstarten, wat impliceert dat er dan geen nieuwe leerlingen meer kunnen instromen in het project. Enkel leerlingen die in het tweede jaar zitten van een tweejarige opleiding kunnen dan nog het project volgen. Deze bepaling is

problematisch bij een uitbreiding van het proefproject omdat er dan geen nieuwe leerlingen meer kunnen instappen. Bijgevolg wordt deze bepaling geschrapt via ODXXVIII. Omdat de besluiten van 22 april 2016 en 28 oktober 2016 bekrachtigd werden via decreet, kan dit enkel via decreet gewijzigd worden.

In het tweede en derde hoofdstuk worden enkele wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot de financiering van de voortrajecten in het stelsel van leren en werken, en de uitbetaling van de aanvullende werkingsmiddelen voor de centra voor deeltijds onderwijs en Syntra Vlaanderen. Deze bepalingen dienen nog een schooljaar verlengd te worden doordat het organieke duaal leren pas op 1 september 2019 van start zal gaan.

Het vierde hoofdstuk heeft betrekking op enkele wijzigingen die doorgevoerd worden in het buitengewoon secundair onderwijs. Volgens de huidige regeling moeten de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs een melding doen bij de onderwijsinspectie als ze een leerlingenstage voor leerlingen uit opleidingsvormen 1, 2 of 3 langer dan 60 dagen laten lopen. Ook moeten scholen voor buitengewoon secundair onderwijs een afwijking aanvragen bij de onderwijsinspectie indien ze de vorming op school of de werkervaring gedurende een langere periode zonder onderbreking organiseren in de integratiefase. Deze beide elementen werden ervaren als planlast door zowel onderwijsinspectie als de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs. Om hieraan tegemoet te komen, schrappen we de melding en de aanvraag tot afwijking.

2. Inhoud van het ontwerpbesluit

Artikel 1: het inhoudelijk kader van schoolbank op de werkplek is uitgewerkt in het besluit van de Vlaamse regering van respectievelijk 22 april 2016 voor het secundair onderwijs en 28 oktober 2016 voor de leertijd. Dit inhoudelijke kader zal ook volledig van toepassing zijn op de nieuwe scholen en studierichtingen in het project, met uitzondering van enkel specifieke artikels van beide besluiten.

Artikel 2: In dit artikel lijsten we de studierichtingen op die betrokken zullen worden in de uitbreiding, alsook hun onderwijsniveau en de duurtijd van de opleiding.

Artikel 3: dit artikel geeft aan voor welke opleidingen er bijkomende deelnemers zullen kunnen opstarten op 1 september 2018, alsook de manier van selecteren en de criteria die hierbij van belang zijn.

De definitieve bekrachtiging van de selectie via ministerieel besluit voorzien we tegen 15 mei. Hiervoor moet immers eerst het regelgevend traject van het uitvoeringsbesluit afgerond zijn. Dit neemt echter niet weg dat er al vroeger een selectie gemaakt kan worden zodat scholen zich adequaat kunnen voorbereiden; met de onderwijsverstrekkers werd zo 31 maart reeds afgesproken als de streefdatum voor het afronden van de selectie. Net zoals in schooljaren 2016-2017 en 2017-2018, zal de selectie weer via de onderwijsverstrekkers gebeuren, waarna zij de selectie van scholen aan de overheid communiceren.

Artikel 4: hier worden de toelatingsvoorwaarden geformuleerd voor de duale opleidingen.

Artikel 5: in dit artikel worden de duale structuuronderdelen ondergebracht in een discipline die gebruikt wordt voor de toekenning van de omkaderingsmiddelen in het voltijds secundair onderwijs.

Artikel 6: om de opstart van duaal leren te ondersteunen, kan aan alle deelnemende scholen en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs een incentive worden toegekend.

Voor de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen wordt voorzien dat ze qua financiering per leerling al hetzelfde bedrag zullen ontvangen als bij de organieke uitrol van duaal leren.

Artikel 7: er dienen twee wijzigingen gedaan te worden in het uitvoeringsbesluit door middel waarvan de uitbreiding van het proefproject op 1 september 2017 werd gerealiseerd. Concreet gaat het om twee elementen uit de toelatingsvoorwaarden van respectievelijk hotelreceptionist duaal en kinderbegeleider duaal.

Artikel 8: in dit artikel wordt er een wijziging gedaan met betrekking tot de extra incentive van de scholen die startten in het kader van de uitbreiding van het proefproject in 2017; concreet werd verduidelijkt dat de incentive wordt toegekend per opleiding die ze in een school of centrum aanbieden. Ook wordt de mogelijkheid tot uitbreiding van het bedrag van 10.000 euro naar 12.500 euro geschrapd, om dit in overeenstemming te brengen met de nieuwe scholen die vanaf 1 september 2019 zullen starten.

Artikel 9 en artikel 10: met dit artikel verlengen we de regeling van de financiering van de voortrajecten met één schooljaar.

Artikel 11 en 12: voor het schooljaar 2018-2019 blijft de regeling en het bedrag van de subsidie onder vorm van aanvullende werkingsmiddelen behouden die aan de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en aan Syntra Vlaanderen worden toegekend. Deze middelen zijn voorbehouden voor activiteiten of producten die bijdragen tot optimalisering van de band tussen de component leren en de component werkplekleren.

Artikel 13: in dit artikel voeren we een wijziging door in artikel 6 van het besluit op de organisatie van het buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 3. Concreet handelt dit artikel over de integratiefase in OV3, waar wordt gesteld dat de vorming op school of de werkervaring gedurende maximum drie weken ononderbroken georganiseerd kan worden. In het voorliggende artikel wordt de afwijking die hieromtrent aangevraagd diende te worden bij de onderwijsinspectie geschrapd. Wel moet de klassenraad een motivering uitwerken.

Artikel 14: leerlingenstages in opleidingsvormen 1, 2 en 3 van het buitengewoon secundair onderwijs kunnen voor individuele leerlingen verlengd worden tot meer dan 60 dagen, indien de klassenraad hier een motivering voor opstelt. In het voorliggende artikel wordt de melding bij de onderwijsinspectie geschrapd die scholen voor buitengewoon secundair onderwijs hieromtrent moesten doen.

Artikel 15 en artikel 16: In deze artikels wordt de inwerkingtreding en verdere uitvoering van het besluit geregeld.

3. Budgettaire weerslag

Artikels 6, 9, 10, 11 en 12 hebben een budgettaire impact.

Voor artikel 6 gaat het om de (bijkomende) subsidiering.

We voorzien momenteel voor scholen en centra deeltijds onderwijs geen financiële incentive. Het bedrag dat voor de proefprojecten beschikbaar is, nl. 293.000€ (FCO-1FBEZZZ-PR) is te beperkt voor een incentive van 10.000€ die bij de vorige uitbreiding toegekend werd, gelet op de interesse van scholen voor proefprojecten. In functie van budgettaire mogelijkheden bij de begrotingscontrole en het aantal geïnteresseerde scholen en centra deeltijds onderwijs kan een incentive toegekend worden.

Voor de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen werd bij de begrotingsopmaak 2018 voorzien dat de financiering per leerling vanaf 1

september 2018 in een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen gelijkgesteld zou worden aan de financiering per leerling in het deeltijds beroepssecundair onderwijs. De middelen hiervoor zijn voorzien in de meerjarenbegroting 2019 en via compensatie binnen de begrotingskredieten van SYNTRA Vlaanderen.

Voor artikels 9 en 10 (voortrajecten) en artikels 10 en 11 (aanvullende werkingsmiddelen) zijn de vereiste middelen voorzien op het begrotingsartikel FC0-1FGE2AP-WT betreffende het thema onderwijs-arbeidsmarkt.

De Inspecteur van Financiën verleende een ongunstig advies dd. 17 januari 2018.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd gegeven dd. .... 2018.

4. Kwaliteit van de wetgeving

4.1. Taal- en wetgevingstechnisch advies

Met het taal- en wetgevingstechnisch advies nr. 2017/465 dd. 21 december 2017 werd rekening gehouden.

4.2. RIA

De bevoegde dienst heeft gesteld dat geen RIA nodig is.

5. Weerslag op de lokale besturen

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

6. Weerslag op het personeel

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemene beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

7. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende basis- en secundair onderwijs, leertijd en leerlingenbegeleiding;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, te machtigen:

2.1. over dit ontwerp van besluit een advies in winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en van de Raad van Bestuur van Syntra Vlaanderen;

2.2. de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken dit ontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het Sectorcomité

X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten;

2.3. dit ontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Onderwijs

Philippe MUYTERS
Vlaams minister van Werk,
Economie, Innovatie en Sport

Bijlagen:

1° het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren;

Besluit van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende het stelsel van leren en werken en het buitengewoon secundair onderwijs

DE VLAAMSE REGERING,

Gelet op het decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs, artikel 3, gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, artikel 4, gewijzigd bij de decreten van 18 december 2009 en 16 juni 2017, en artikel 6, §2, ingevoegd bij het decreet van 22 juni 2007;

Gelet op het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, artikel 86, §1, 3°, gewijzigd bij het decreet van 17 juni 2016, artikel 93, §2, artikel 100, zevende lid, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2013, en achtste lid, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 6 december 2002 betreffende de organisatie van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 houdende uitvoering van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 betreffende de voortrajecten die in aanmerking komen voor subsidiëring binnen het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 betreffende de subsidiëring van voortrajecten binnen het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016 betreffende de organisatie van stages en sociaal-maatschappelijke trainingen in het buitengewoon secundair onderwijs;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 2017 tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende basis- en secundair onderwijs, leertijd en leerlingenbegeleiding;

Gelet op het overleg met de afgevaardigden van de schoolbesturen op 15 december 2017;

Gelet op het overleg met de representatieve vakorganisaties op 21 december 2017;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, gegeven op ...;

Gelet op het advies van de raad van bestuur van Syntra Vlaanderen met betrekking tot het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren, gegeven op ...;

Gelet op het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen met betrekking tot het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren, gegeven op ...;

Gelet op het advies van de Vlaamse Onderwijsraad met betrekking tot het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren, gegeven op ...;

Gelet op protocol nr. ... houdende de conclusies van de onderhandelingen die werden gevoerd in de gemeenschappelijke vergadering van Sectorcomité X, van onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van het overkoepelend onderhandelingscomité, vermeld in het decreet van 5 april 1995 tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs;

Gelet op advies ... van de Raad van State, gegeven op ..., met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende het besluit van de Vlaamse Regering van 22 april 2016 betreffende het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren in het secundair onderwijs, bekrachtigd bij het decreet van 10 juni 2016;

Overwegende het besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2016 betreffende het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren in de leertijd, bekrachtigd bij het decreet van 23 december 2016;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Hoofdstuk 1. Tijdelijke project rond duaal leren

Artikel 1. De bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 april 2016 betreffende het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren in het secundair onderwijs, bekrachtigd bij het decreet van 10 juni 2016, zijn onverkort van toepassing op de scholen en opleidingen, vermeld in dit besluit, met uitzondering van artikel 6 en 20 van het voormelde besluit, voor zover dit het secundair onderwijs betreft.

De bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2016 betreffende het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren in de leertijd, bekrachtigd bij het decreet van 23 december 2016, zijn onverkort van toepassing op de centra en opleidingen in dit besluit, met uitzondering van artikel 6 van het voormelde besluit, voor zover dit de leertijd betreft.

Art. 2. Het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" wordt uitgebreid naar de volgende opleidingen:

- 1° beveiligingstechnicus dual: te organiseren als een Se-n-Se in het derde leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;
- 2° bouwplaatsmachinist dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied bouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 3° dier en milieu dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied land- en tuinbouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 4° elektrotechnicus dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 5° elektrotechnieken dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;
- 6° groenaanleg en -beheer dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied land- en tuinbouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 7° groendecoratie dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied land- en tuinbouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 8° grootkeuken en catering dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied voeding, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 9° grootkeukenkok dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied voeding, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 10° ijzervlechter en bekister-betonneerder dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied bouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 11° installateur gebouwenautomatisering dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 12° interieurbouwer dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied hout, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 13° kapper-stylist dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied lichaamsverzorging, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 14° koetswerk dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied auto, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 15° logistiek dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied handel, van het voltijds

- gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 16° mechanische vormgeving dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 17° mechanische vormgevingstechnieken dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;
- 18° medewerker fastfood dual: te organiseren in opleidingsvorm 3, kwalificatiefase, van het voltijds buitengewoon secundair onderwijs;
- 19° moderealitatie dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied mode, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 20° natuursteenbewerker dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied bouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 21° operator CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied hout, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 22° operator digitaal drukken in de printmedia/papier- en kartonverwerking dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied grafische communicatie en media, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 23° operator retouche kleding- en confectieartikelen dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied textiel, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 24° plant en milieu dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied land- en tuinbouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 25° podiumtechnieken dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;
- 26° productieoperator textielproductielijn dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied textiel, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 27° spuiter carrosserie dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied auto, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 28° stukadoor dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied bouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 29° technicus hernieuwbare energie dual: te organiseren als een Se-n-Se in het derde leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied koeling en warmte, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;

- 30° technicus industriële automatisering dual: te organiseren als een Se-n-Se in het derde leerjaar van de derde graad technisch secundair onderwijs, studiegebied mechanica-elektriciteit, van het voltijds gewoon secundair onderwijs;
- 31° textielverzorging dual: te organiseren in het eerste en tweede leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied textiel, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd;
- 32° vloerder en tegelzetter dual: te organiseren als een specialisatiejaar in het derde leerjaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs, studiegebied bouw, van het voltijds gewoon secundair onderwijs, of in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, of in de leertijd.

De opleidingen, vermeld in het eerste lid, 1°, 4°, 9°, 10°, 11°, 12°, 13°, 20°, 21°, 22°, 23°, 26°, 27°, 28°, 29°, 30° en 32°, zijn eenjarig. De opleidingen, vermeld in het eerste lid, 2°, 3°, 5°, 6°, 7°, 8°, 14°, 15°, 16°, 17°, 18°, 19°, 24°, 25° en 31°, zijn tweejarig.

Art. 3. Alle opleidingen, vermeld in artikel 2, en alle opleidingen vermeld in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 april 2016 betreffende het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond dual leren in het secundair onderwijs, bekrachtigd bij het decreet van 10 juni 2016, artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2016 betreffende het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond dual leren in de leertijd, bekrachtigd bij het decreet van 23 december 2016, en artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 2017 tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond dual leren en houdende diverse maatregelen betreffende basis- en secundair onderwijs, leertijd en leerlingenbegeleiding, mogen bij de uitbreiding van het tijdelijke project worden aangeboden. Het Gemeenschapsonderwijs, de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerde onderwijs en het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen selecteren samen, in overleg met de betrokken sectoren, de scholen en centra die in het tijdelijke project worden opgenomen en de opleidingen die er worden georganiseerd. Ze houden er daarbij rekening mee dat de opleidingen groen- en tuinbeheer dual en medewerker fastfood dual niet mogen worden aangeboden in de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.

Voor de selectie gelden de volgende voorwaarden:

- 1° de niet-duale gelijknamige opleiding of, als een dergelijke opleiding niet voorkomt in het Vlaamse studieaanbod, een nauw verwante niet-duale opleiding wordt in de school of het centrum in kwestie tijdens het schooljaar 2016-2017 of 2017-2018 georganiseerd;
- 2° de school beantwoordt aan de toepasbare rationalisatienorm;
- 3° de projectdeelname kan alleen op basis van vrijwilligheid van het schoolbestuur of centrubestuur;
- 4° in het secundair onderwijs moet de deelname aan het tijdelijke project in overeenstemming zijn met de afspraken die daarover binnen de scholengemeenschap zijn gemaakt;
- 5° in het secundair onderwijs moet, na kennisname van de bepalingen van dit besluit, overleg gepleegd worden in de schoolraad over deelname aan het tijdelijke project;
- 6° in het secundair onderwijs moet, na kennisname van de bepalingen van dit besluit, een protocol van akkoord gesloten worden over deelname aan het tijdelijke project in het lokale onderhandelingscomité;
- 7° in de leertijd moet, in voorkomend geval en na kennisname van de bepalingen van dit besluit, overleg gepleegd worden in de ondernemingsraad over deelname aan het tijdelijke project;

- 8° er zijn ondernemingen beschikbaar waarmee de school of het centrum kan samenwerken, en die ondernemingen zijn, zowel voor de trajectbegeleider als voor de leerling, bereikbaar;
- 9° de scholen en de centra in het project zijn zo evenwichtig mogelijk geografisch verspreid over alle Vlaamse provincies en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

In afwijking van de voorwaarde, vermeld in het tweede lid, 1°, geldt voor de opleiding kapper-stylist dat de school of het centrum de duale opleiding haarverzorging duaal organiseerde tijdens het schooljaar 2017-2018.

De selectie, vermeld in het eerste lid, vindt plaats uiterlijk op 15 mei 2018. De lijst van geselecteerde scholen en centra wordt door alle actoren samen die bij de selectie betrokken zijn, ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, en de Vlaamse minister, bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid.

Art. 4. Om als regelmatige leerling te worden toegelaten tot een duale opleiding, gelden de volgende specifieke voorwaarden:

- 1° voor de opleidingen bouwplaatsmachinist duaal, dier en milieu duaal, groenaanleg en -beheer duaal, groendecoratie duaal, grootkeuken en catering duaal, koetswerk duaal, logistiek duaal, mechanische vormgeving duaal, moderealiserende duaal, plant en milieu duaal en textielverzorging duaal:
  - a) ofwel houder zijn van een getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs;
  - b) ofwel beschikken over een gunstige beslissing van de klassenraad en aan de voltijdse leerplicht hebben voldaan;
- 2° voor de opleiding elektrotechnieken duaal, mechanische vormgevingstechnieken duaal en podiumtechnieken duaal:
  - a) ofwel houder zijn van een getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs, dat is uitgereikt in het algemeen, technisch of kunstsecundair onderwijs;
  - b) ofwel beschikken over een gunstige beslissing van de klassenraad en aan de voltijdse leerplicht hebben voldaan;
- 3° voor de opleidingen elektrotechnicus duaal, grootkeukenkok duaal, ijzervlechter en bekister-betonneerder duaal, installateur gebouwenautomatisering duaal, interieurbouwer duaal, kapper-stylist duaal, natuursteenbewerker duaal, operator CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines duaal, operator digitaal drukken in de printmedia/papier- en kartonverwerking duaal, operator retouche kleding- en confectieartikelen duaal, productieoperator textielproductielijn duaal, spuiter carrosserie duaal, stukadoor duaal en vloerder en tegelzetter duaal;
  - a) ofwel houder zijn van een diploma van secundair onderwijs, dat is uitgereikt binnen een opleiding van hetzelfde studiegebied als de duale opleiding;
  - b) ofwel houder zijn van een diploma van secundair onderwijs, dat is uitgereikt in het deeltijds beroepssecundair onderwijs of de leertijd op basis van een certificaat van een opleiding die verwant is met het studiegebied van de duale opleiding;
  - c) ofwel houder zijn van een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs, dat is uitgereikt binnen een opleiding van hetzelfde studiegebied als de duale opleiding;
  - d) ofwel houder zijn van een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs, dat is uitgereikt in het deeltijds beroepssecundair onderwijs of de leertijd op basis van een certificaat van een opleiding die verwant is met het studiegebied van de duale opleiding;

- e) ofwel én houder zijn van een van de studiebewijzen, vermeld in punt a) tot en met d), die zijn uitgereikt binnen een opleiding van een ander studiegebied dan dat van de duale opleiding of binnen een opleiding die niet verwant is met het studiegebied van de duale opleiding, én beschikken over een gunstige beslissing van de klassenraad.

Naast de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, geldt als bijzondere toelatingsvoorwaarde voor de volgende opleidingen dat de leerling medisch geschikt moet zijn bevonden om het beroep uit te oefenen:

- 1° bouwplaatsmachinist dual;
- 2° logistiek dual.

De geschiktheidsverklaring, vermeld in het tweede lid, is eenmalig en geldt voor de duur van de opleiding.

Naast de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, geldt als bijzondere toelatingsvoorwaarde voor de volgende opleidingen waarin de leerling rechtstreeks met voedingswaren of -stoffen in aanraking komt en die waren kan verontreinigen of besmetten, dat de leerling medisch geschikt moet zijn bevonden:

- 1° grootkeuken en catering dual;
- 2° grootkeukenkok dual;
- 3° medewerker fastfood dual.

De geschiktheidsverklaring, vermeld in het vierde lid, is eenmalig en geldt voor de duur van de opleiding, tenzij er een aanleiding is om de geschiktheid te herevalueren. Een ongeschiktheidsverklaring in de loop van het schooljaar impliceert de beslissing van de betrokken personen om de leerling uiterlijk op het einde van dat schooljaar de opleiding te laten stopzetten.

Art. 5. Voor de vaststelling van het pakket uren-leraar in het voltijds gewoon secundair onderwijs met toepassing van de geldende regelgeving worden de volgende opleidingen ondergebracht in de volgende overeenkomstige disciplines:

- 1° beveiligingstechnicus dual: discipline elektriciteit (tso);
- 2° bouwplaatsmachinist dual: discipline hout en bouw (bso);
- 3° dier en milieu dual: discipline land- en tuinbouw (bso);
- 4° elektrotechnicus dual: discipline elektriciteit (bso);
- 5° elektrotechnieken dual: discipline elektriciteit (tso);
- 6° groenaanleg en -beheer dual: discipline land- en tuinbouw (bso);
- 7° groendecoratie dual: discipline land- en tuinbouw (bso);
- 8° grootkeuken en catering dual: discipline hotel (bso);
- 9° grootkeukenkok dual: discipline hotel (bso);
- 10° ijzervlechter en bekister-betonneerder dual: discipline hout en bouw (bso);
- 11° installateur gebouwenautomatisering dual: discipline elektriciteit (bso);
- 12° interieurbouwer dual: discipline hout en bouw (bso);
- 13° kapper-stylist dual: discipline verzorgingstechnieken (bso);
- 14° koetswerk dual: discipline metaal (bso);
- 15° logistiek dual: discipline administratie en distributie (bso);
- 16° mechanische vormgevingstechnieken dual: discipline metaal (tso);
- 17° mechanische vormgeving dual: discipline metaal (bso);
- 18° moderealisatie dual: discipline kleding en confectie (bso);
- 19° natuursteenbewerker dual: discipline marmerbewerking (bso);
- 20° operator CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines dual: discipline hout en bouw (bso);
- 21° operator digitaal drukken in de printmedia/papier- en kartonverwerking dual: discipline grafische technieken (bso);
- 22° operator retouche kleding- en confectieartikelen dual: discipline kleding en confectie (bso);

- 23° plant en milieu duaal: discipline land- en tuinbouw (bso);
- 24° podiumtechnieken duaal: discipline elektriciteit (tso);
- 25° productieoperator textielproductielijn duaal: discipline textiel (bso);
- 26° spuitcarrosserie duaal: discipline metaal (bso);
- 27° stukadoor duaal: discipline hout en bouw (bso);
- 28° technicus hernieuwbare energie duaal: discipline metaal (tso);
- 29° technicus industriële automatisering duaal: discipline elektriciteit (tso);
- 30° textielverzorging duaal: discipline kleding en confectie (bso);
- 31° vloerder en tegelzetter duaal: discipline hout en bouw (bso).

Art. 6. Aan de scholen en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs kan per duale opleiding die door de uitbreiding van het project wordt gevat, voor het schooljaar 2018-2019 een financiële incentive toegekend worden voor zover de school of het centrum in kwestie op de eerste lesdag van oktober ten minste één regelmatige leerling telt in de duale opleiding.

Aan de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen wordt voor het schooljaar 2018-2019 per leerling die er op de eerste lesdag van oktober inschreven is in een duale opleiding, een subsidie van 7.576,47€ toegekend.

Art. 7. In artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 2017 tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende basis- en secundair onderwijs, leertijd en leerlingenbegeleiding worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het derde lid wordt een punt 4° toegevoegd:

"4° hotelreceptionist duaal.";

2° in het vierde lid wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° achttien jaar worden uiterlijk in het schooljaar waarin met de opleiding kinderbegeleider duaal wordt gestart."

Art. 8. In artikel van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 2017 tot uitbreiding van het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren en houdende diverse maatregelen betreffende basis- en secundair onderwijs, leertijd en leerlingenbegeleiding, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"De incentive moet aantoonbaar voor de realisatie van de duale opleiding worden aangewend. Ze bedraagt voor elke school of centrum 10.000 euro per duale opleiding."

Hoofdstuk 2. Diverse bepalingen voor de voortrajecten uit het stelsel van leren en werken

Art. 9. In artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 betreffende de voortrajecten die in aanmerking komen voor subsidiëring binnen het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 2017, wordt het jaartal "2018" vervangen door het jaartal "2019".

Art. 10. In artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 betreffende de subsidiëring van voortrajecten binnen het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse

Regering van 7 juli 2017, wordt het jaartal "2018" vervangen door het jaartal "2019".

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 houdende uitvoering van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap

Art. 11. In artikel 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 houdende uitvoering van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "het schooljaar 2017-2018" vervangen door de zinsnede "het schooljaar 2018-2019";

2° in het eerste lid, het tweede lid en het laatste lid wordt de zinsnede "het schooljaar 2016-2017" telkens vervangen door de zinsnede "het schooljaar 2017-2018".

Art. 12. In artikel 19 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "het schooljaar 2017-2018" wordt vervangen door de zinsnede "het schooljaar 2018-2019";

2° de zinsnede "het schooljaar 2016-2017" wordt vervangen door de zinsnede "het schooljaar 2017-2018".

Hoofdstuk 4. Diverse bepalingen voor het buitengewoon secundair onderwijs

Art. 13. In artikel 6, §1, van het besluit van de Vlaamse regering van 6 december 2002 betreffende de organisatie van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"De vorming op school of de werkervaring kan uitzonderlijk gedurende een langere periode zonder onderbreking georganiseerd worden, met een maximum van drie weken, als de klassenraad daarvoor een bijkomende motivering opstelt."

Art. 14. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016 betreffende de organisatie van stages en sociaal-maatschappelijke trainingen in het buitengewoon secundair onderwijs, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt de zinsnede "en als dat schriftelijk gemeld wordt aan de onderwijsinspectie" opgeheven;

2° in paragraaf 2, tweede lid, wordt de zinsnede "en als dat schriftelijk gemeld wordt aan de onderwijsinspectie" opgeheven;

3° in paragraaf 3, derde lid, wordt de zinsnede "en als dat schriftelijk gemeld wordt aan de onderwijsinspectie" opgeheven.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Art. 15. Dit besluit treedt in werking op 8 mei 2018.

Art. 16. De Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, en de Vlaamse minister, bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid, zijn, ieder wat hem of haar betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS